

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

OUDENBURG VAARTSTRAAT FASE 1 (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: KYLIAN VERHAEVERT, CHRISTOF
VANHOUTTE

Projectcode 2021B295

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	15/10/2021
Einddatum onderzoek:	18/10/2021
Relevante termen thesauri:	Late middeleeuwen, nieuwste tijd, proefsleuvenonderzoek
Plan met afbakening verstoorte zones:	zie figuren 3 en 5 in verslag van resultaten van de landschappelijke boringen
Alle betrokken actoren:	Kylian Verhaevert (Archeoloog), Christof Vanhoutte (Archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. Inleiding	4
1.1.2. Vraagstelling	5
1.1.3. Randvoorwaarden	6
1.2. GEPLANDE WERKEN	8
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	18
1.3.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	18
1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek	21
1.3.3. Gebruikt materiaal	22
1.3.5. Inbreng specialisten	22
1.3.6. Gebruikte bronnen	22
2. ASSESSMENTRAPPORT	23
2.1. STRATIGRAFIE	23
2.2. ASSESSMENT SPOREN	30
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	35
2.4. ASSESSMENT STALEN	37
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	37
3. DATERING EN INTERPRETATIE	38
4. SYNTHESE	39
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	39
4.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	39
4.3. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	40
6. SAMENVATTING	41
7. BIBLIOGRAFIE	42
7.1. UITGEGEVEN BRONNEN	42
7.2. INTERNETBRONNEN	42
8. BIJLAGEN	43

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding¹

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Oudenburg Vaartstraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt.

In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen.

Op het projectgebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Omwille van het veranderlijk karakter van het gebied voor de menselijke inmenging in deze processen met de bouw van oa. defensieve dijken en inpoldering, en het ontbreken van vondsten en meldingen in de omgeving, wordt het potentieel op een steentijd artefactensite laag ingeschat. Gegevens uit het bureauonderzoek wijzen wel op een hoog potentieel op sporen en kenniswinst uit de Midden Romeinse periode en de volle middeleeuwen. Bewoningssporen uit voorgaande en latere periodes zijn ook mogelijk maar minder aanwezig in de omgeving, het potentieel hiervoor is lager maar de mogelijke kenniswinst dus groot. Historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw tonen het gebied als akker- en/of weiland met bebouwing in de uiterst noordelijke hoek. Op een luchtfoto uit 1990 is reeds een deel van de huidige bebouwing te zien. Het terrein is tot kort in gebruik als bedrijfssite en volledig verhard en bebouwd.

Het projectgebied heeft tot kort dienstgedaan als bedrijfssite van de firma Verhelst te Oudenburg. Het is nu een reconversieproject van industrie naar wonen. Hierbij wordt eerst de bestaande bebouwing gesloopt en verharding weggehaald. Twee grote woonvolumes en 6 individuele loten zullen gebouwd worden, met een verharde parkeerzone aan de noordkant en het overige deel van het gebied wordt ingericht als groenzone.

Door de impact van deze werken zal mogelijk een aanzienlijk deel van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief vernietigd worden. De precieze bodemopbouw en de huidige verstoring ervan is niet gekend. Wel is duidelijk dat de huidige bebouwing hierop een invloed gehad heeft. Al deze elementen samen maken dat het plangebied een zekere archeologische waarde kan hebben en dat de gegevens van een archeologisch onderzoek kunnen leiden tot een kennisvermeerdering over de al dan niet aanwezige menselijke

¹ VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 56

activiteiten op het terrein en de omliggende gebieden in het verleden. Om het archeologisch potentieel en eventuele bodemverstoring in te schatten wordt voorgesteld om een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit verder onderzoek werd op 15 en 18 oktober 2021 uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (zie figuur 1). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld²:

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan.
- Heeft de huidige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja, in welke mate?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan worden uitgesloten dat er een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?

² VAN RENSBERGEN J., 2020a

1.1.3. Randvoorwaarden

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied diende dit terrein onderzocht te worden door middel van acht proefsleuven. De sleuven zijn bij voorkeur noordwest-zuidoost geïntendeerd. Op die manier is er het meeste kans om de sporen gerelateerd aan de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aan te snijden. Om een zicht te krijgen op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein dienen er – in geschrant patroon – profielputten aangelegd te worden.

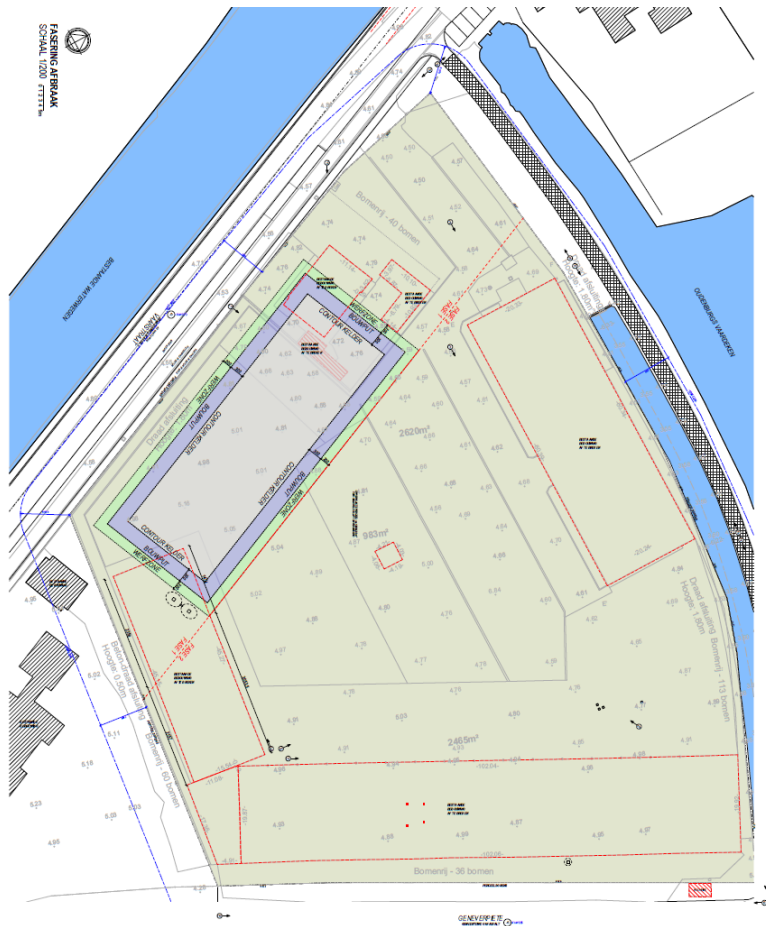
Om een dekkingspercentage te bereiken van 10% is aangeraden te werken met proefsleuven van 1,8 tot 2 meter breed met een tussenafstand van 12 tot 15 meter (van middelpunt tot middelpunt)³. Door bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven wordt getracht een dekkingspercentage van 12,5% te bereiken, wat wenselijk is om degelijke uitspraken te doen voor het geheel van het terrein.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Bij het dichten wordt getracht om de originele bodemopbouw opnieuw te bekomen. Voor het grondwerk wordt gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak.

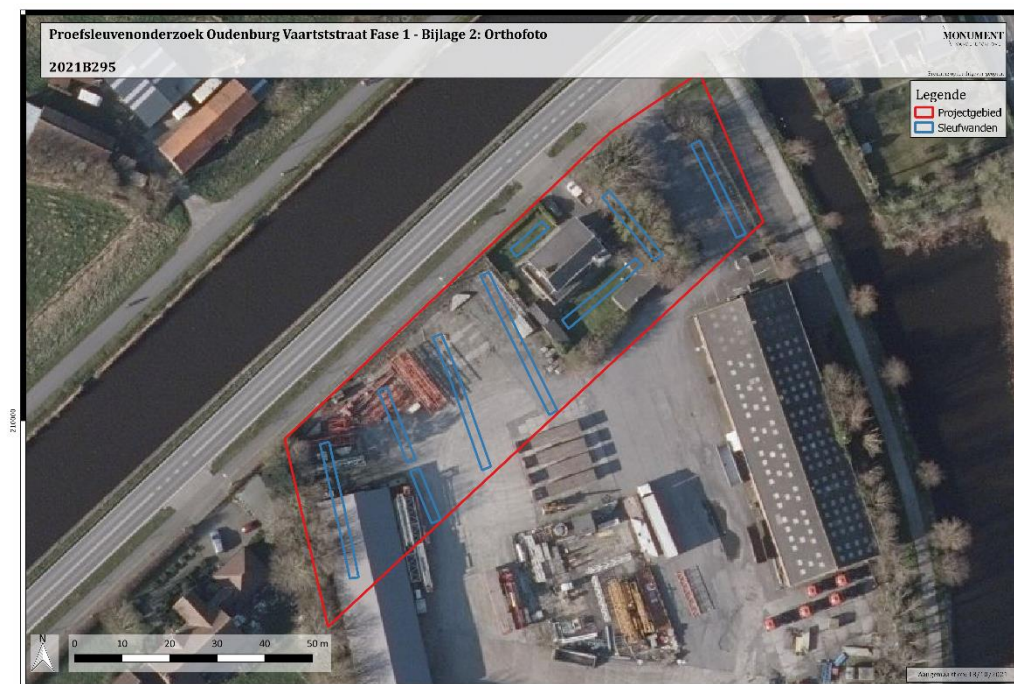
Voor de prospectie door middel van proefsleuven werden geen randvoorwaarden opgelegd. Er werden voorafgaand geen afwijkingen van de Code van Goede Praktijk verwacht.

In de loop van het bouwproces werd na de indiening van de archeologienota een fasering opgesteld. In eerste instantie zullen de gebouweenheden langs noordelijke zijde worden gesloopt en verwezenlijkt en zal de achterliggende koer worden gebruikt als werfzone (=fase1). Na afronding van deze werken zal het resterende deel worden gesloopt en worden onderworpen aan een archeologisch vooronderzoek (=fase 2). Onderhavig verslag omhelst de resultaten van de eerste fase.

³ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.

Figuur 1: Zicht op de gefaseerde afbraak en werkenfasering binnen het plangebied. (© initiatiefnemer).

Figuur 2: Uitgevoerde proefsleuven en onderzoeksgebied van fase 1 geprojecteerd op de meest recente orthofoto.

1.2. Geplande werken⁴

Door de geplande verkaveling zal het huidig industrieel terrein een nieuwe woonfunctie verkrijgen (zie figuren 3 - 16, bijlagen 4A, 4B, 4C). Men plant de afbraak van de huidige bebouwing en verharding op het terrein, en de bouw van twee woonvolumes, beide met een oppervlakte van 849,60m² en met ondergrondse parkeergarages. Dit betreft volume A aan de noordwestelijke zijde van het gebied en volume B aan het noordoostelijke deel. De geplande bodemingreep van deze ondergrondse parkeergarages zal 2,70m diep onder het beoogde maaiveld zijn, met een buffer van 30cm bijgerekend moeten we uitgaan van een potentiële bodemverstoring van 3m diep ten opzichte van het maaiveld.

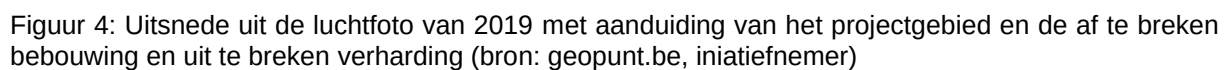
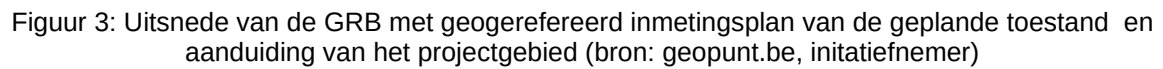
Aan de zuidkant van de site, gelegen aan de straat Geneverpiete, plant men de bouw van 6 loten, elk met individuele woning, verharde parkeerruimte, oprit naar de straat toe en aansluiting op de rest van het gebied. In totaal zullen deze huizen een oppervlakte hebben van 946,11m². Deze worden niet onderkelderde en gebouwd op een funderingsplaat. De bodemingreep met een buffer van 30cm bijgerekend zou hier 1,30m onder het beoogde maaiveld bedragen.

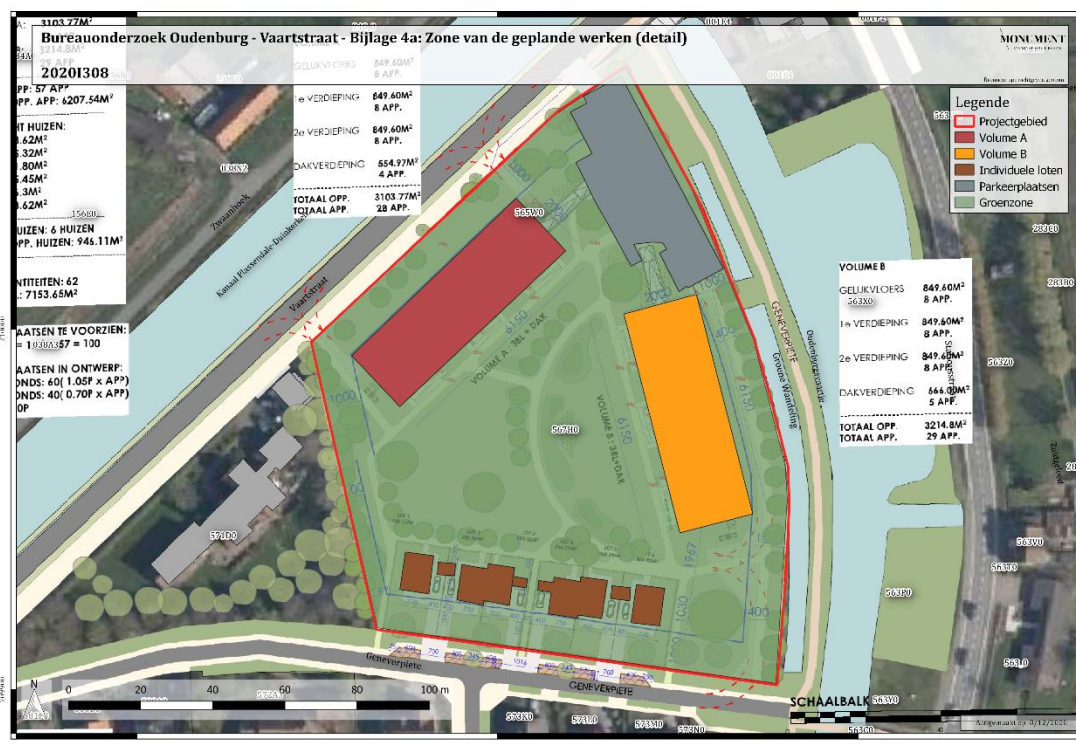
Aan de noordelijke zijde van het gebied worden verscheidene verharde parkeerplaatsen gepland met een totale oppervlakte van ca. 1130m².

De wooneenheden zullen aangesloten worden aan de nutsvoorzieningen gelegen onder de straat Geneverpiete.

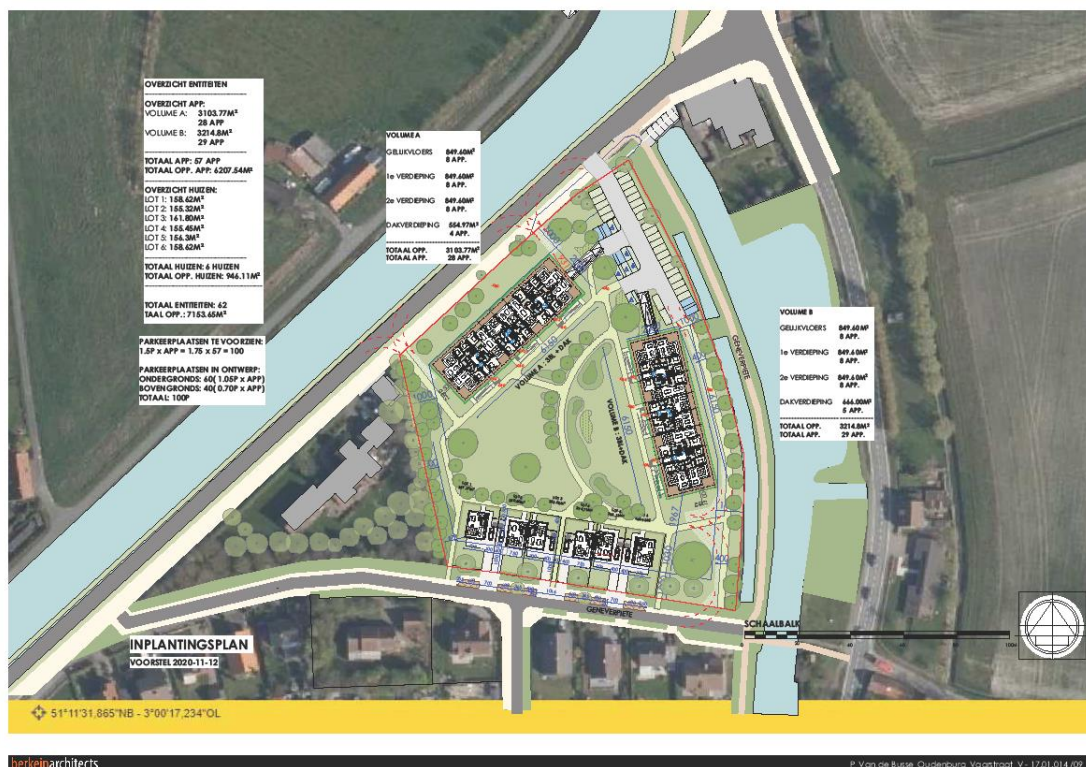
Het grootste gedeelte van het projectgebied zal aangelegd worden als groenzone of wegenis. De exacte diepte van de gehele bodemingreep over het projectgebied is niet gekend.

⁴ Overgenomen uit archeologienota: VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 7-16.

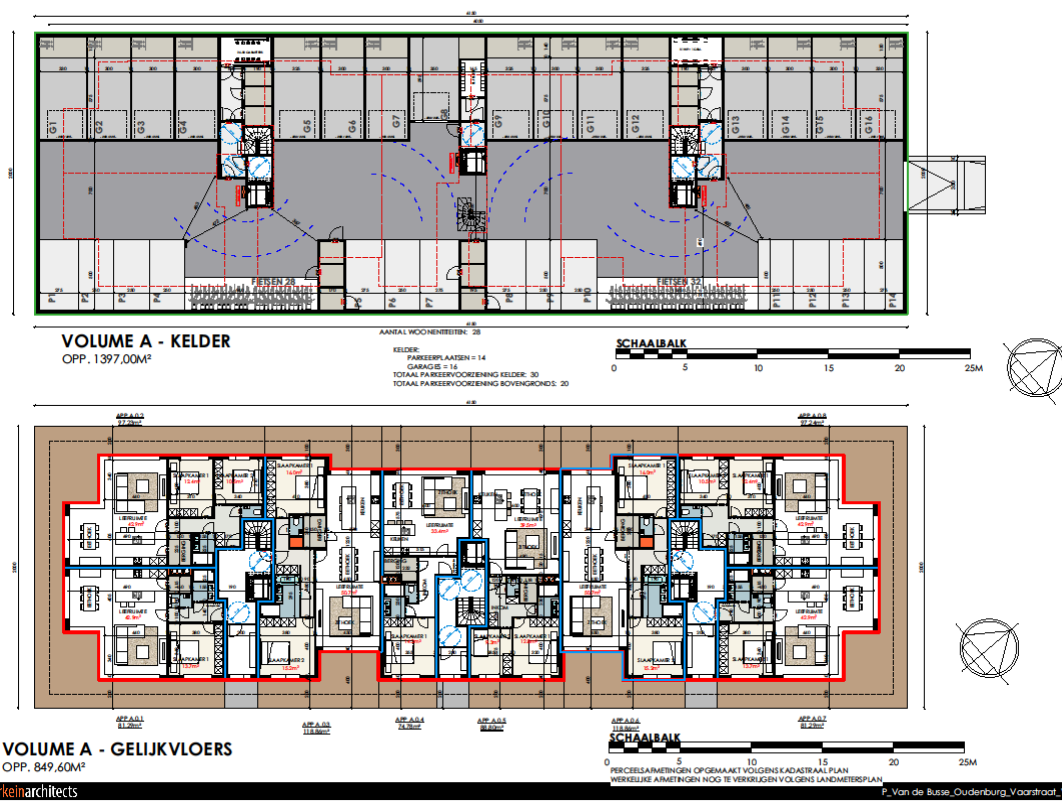
Figuur 5: Uitsnede van de GRB met geogerefererd inmetingsplan van de geplande toestand met de twee woonvolumes, de individuele loten, de parkeerzone en de groenzone aangeduid, en aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be, initiatiefnemer)

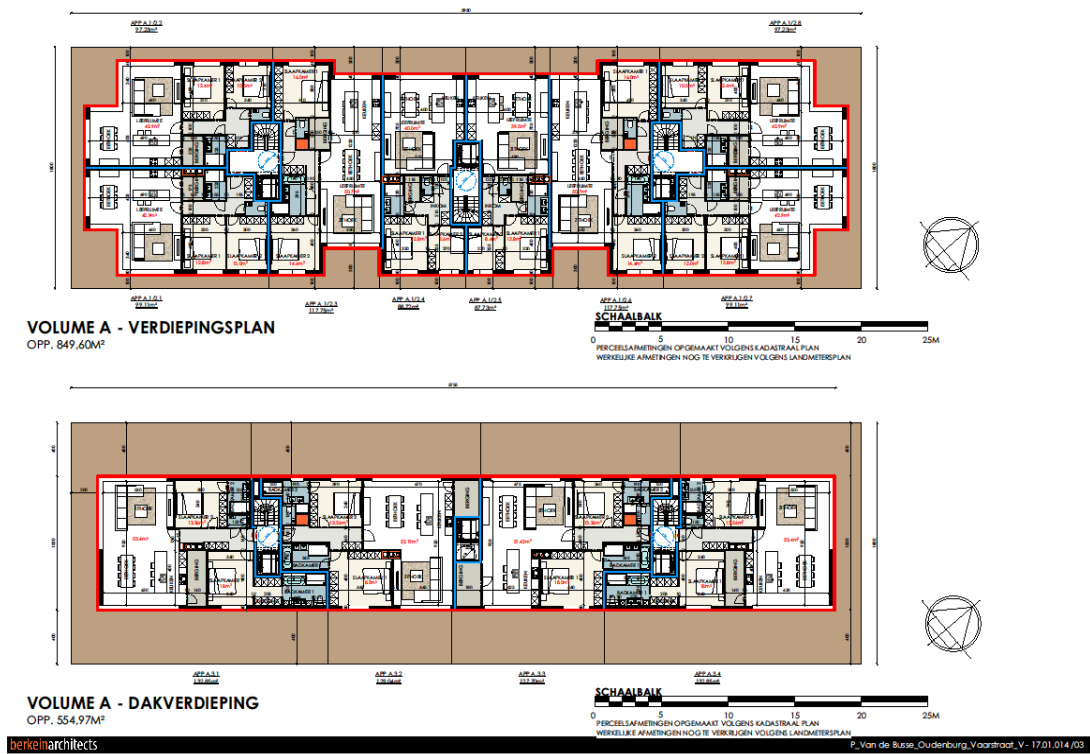
Figuur 6: Inmetingsplan van de geplande toestand (bron: architect)

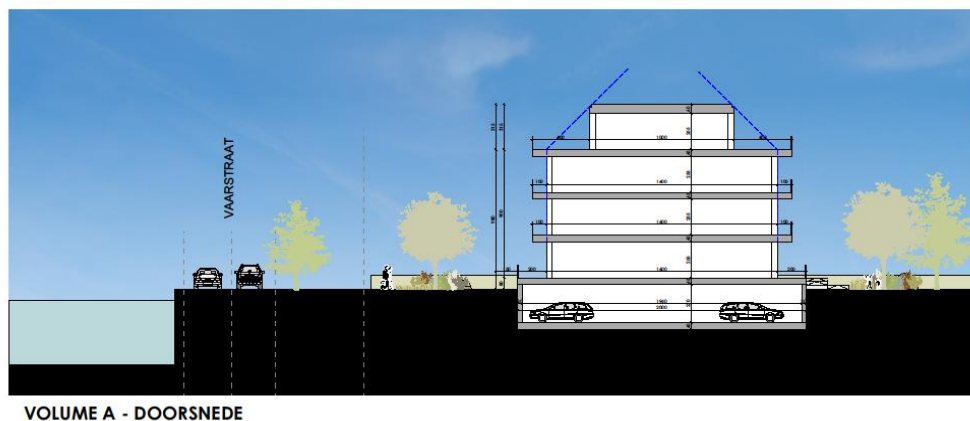
Figuur 7: 3D tekening van de geplande toestand (bron: architect)

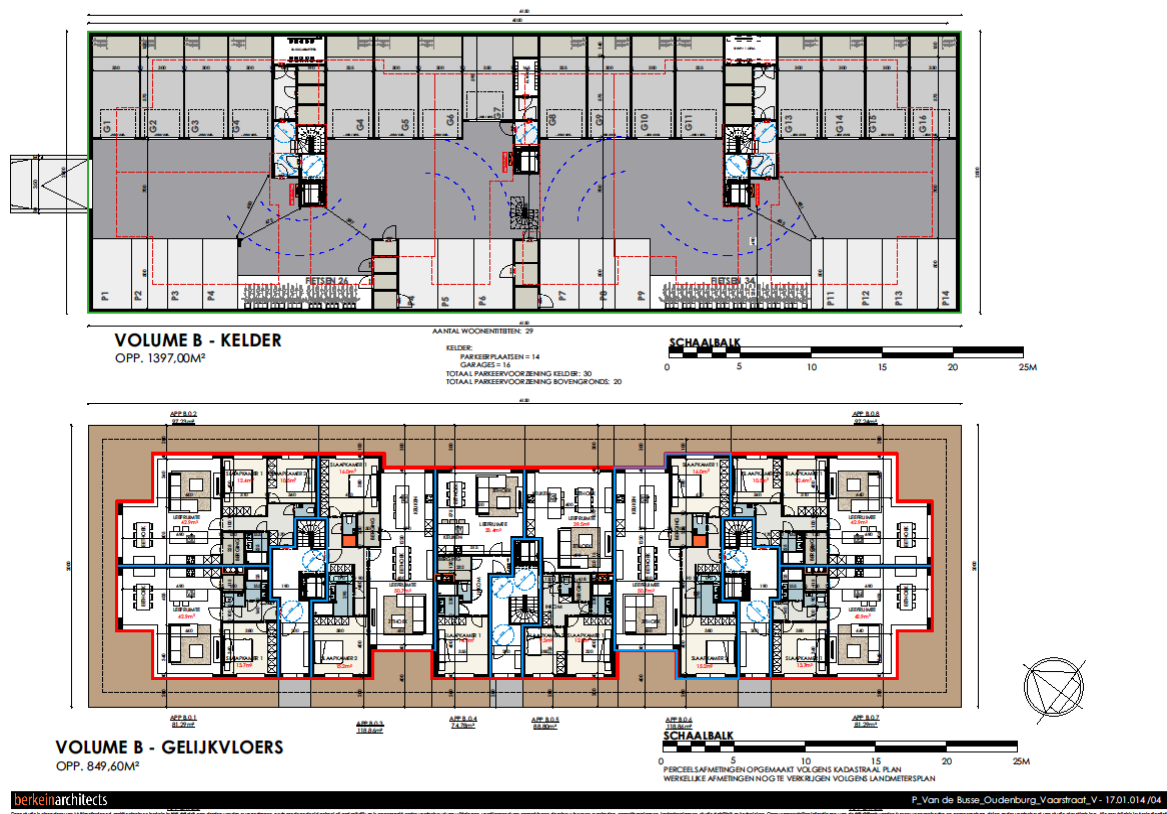
Figuur 8: Doorsnede van Volume A - Kelder en Gelijkvloers (bron: architect)

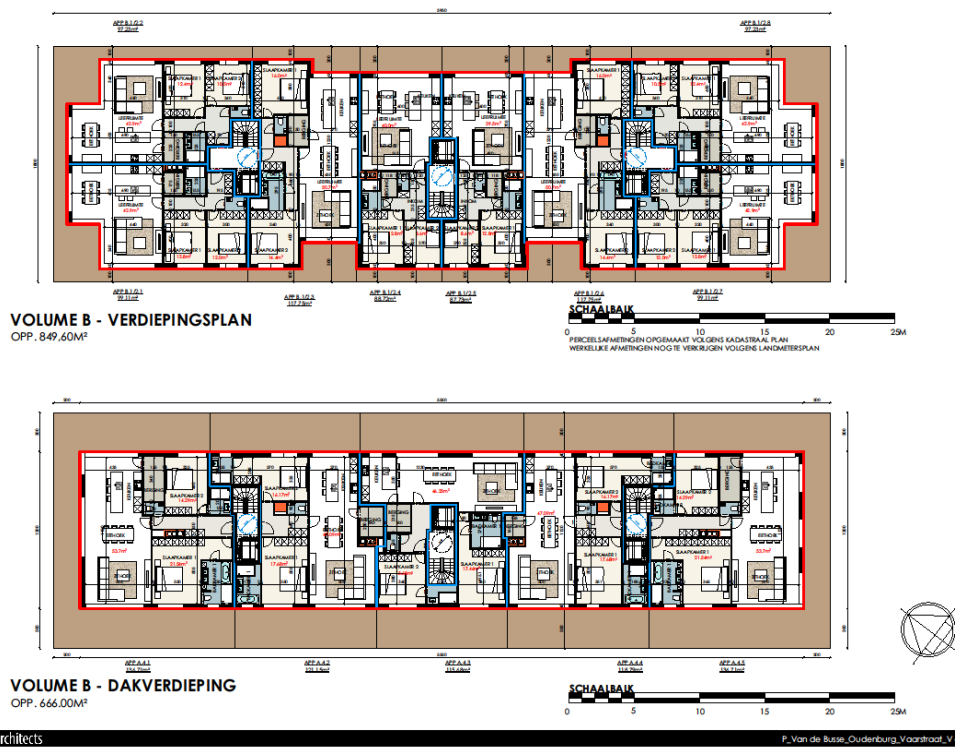
Figuur 9: Doorsnede van Volume A - Verdiepingsplan en dakverdieping (bron: architect)

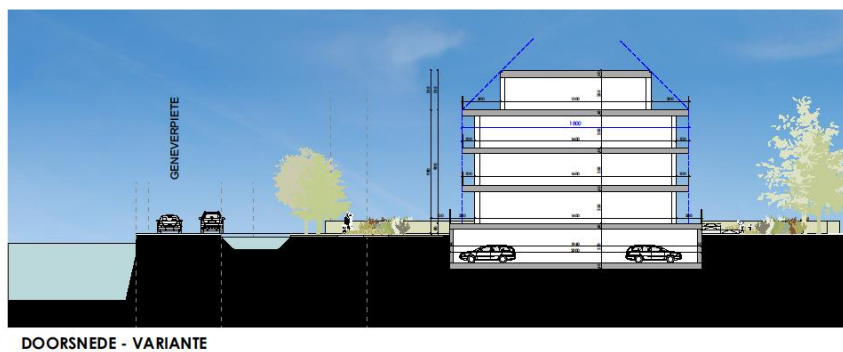
Figuur 10: Doorsnede van Volume A (bron: architect)

Figuur 11: Doorsnede van Volume B - Kelder en gelijkvloers (bron: architect)

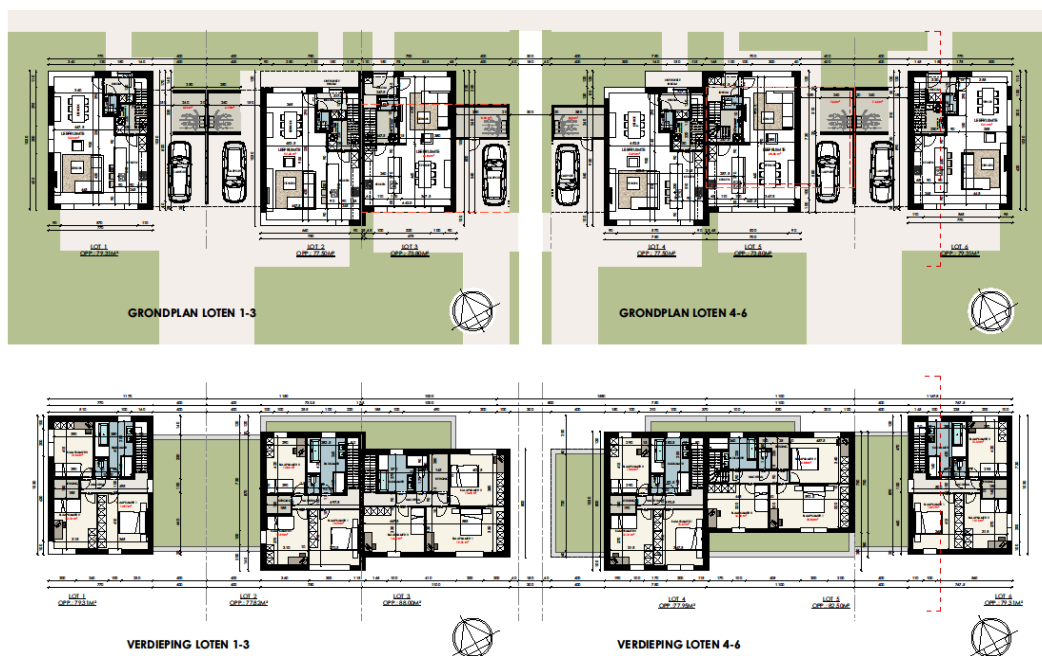
Figuur 12: Doorsnede van Volume B - verdiepingsplan en dakverdieping (bron: architect)

berkehinarchitects

P_Van de Buse_Oudenburg_Vaartstraat_V - 17.01.014.06

Figuur 13 Doorsnede van Woonvolume - Variante (bron: architect)

berkehinarchitects

P_Van de Buse_Oudenburg_Vaartstraat_V - 17.01.014.06

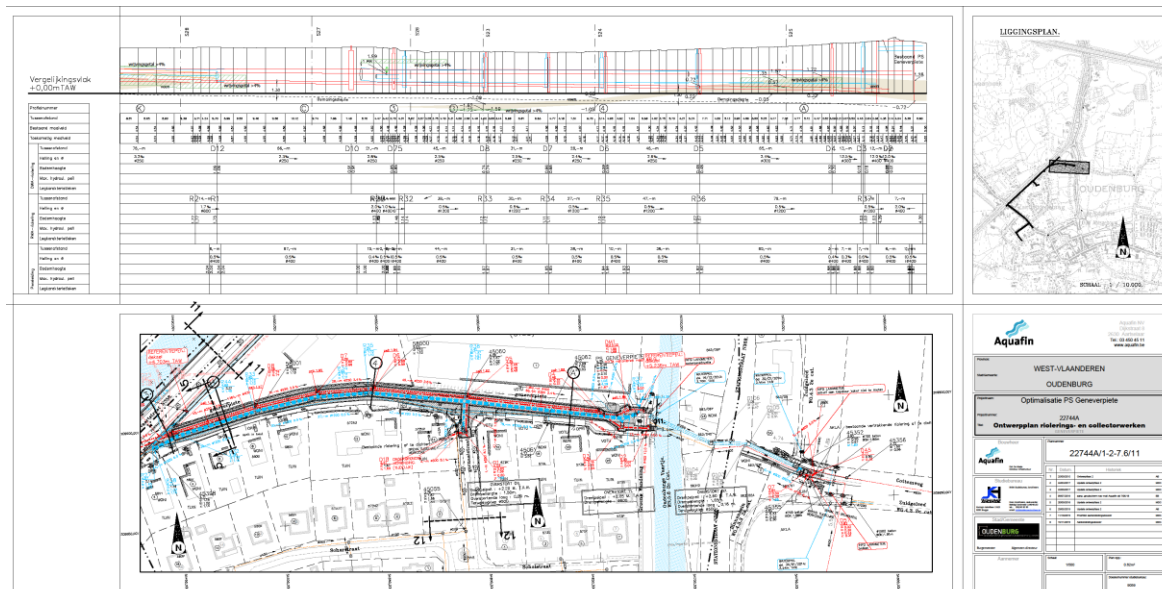
Figuur 14: Grondplan van de 6 individuele loten (bron: architect)

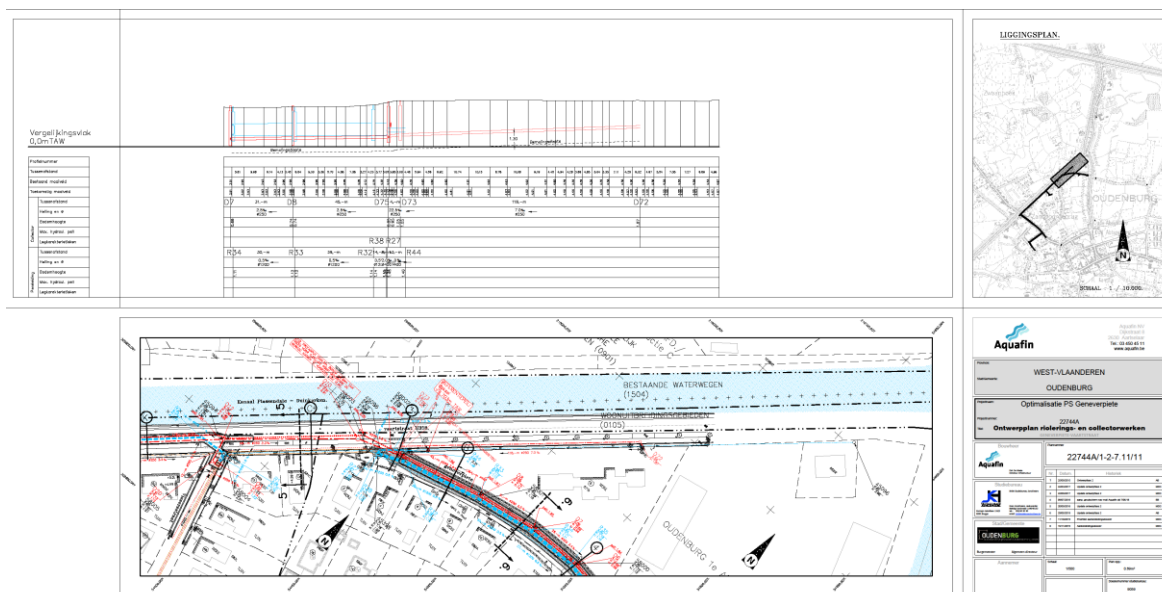
Figuur 15: Zijzicht van de gevels van de individuele loten (bron: architect)

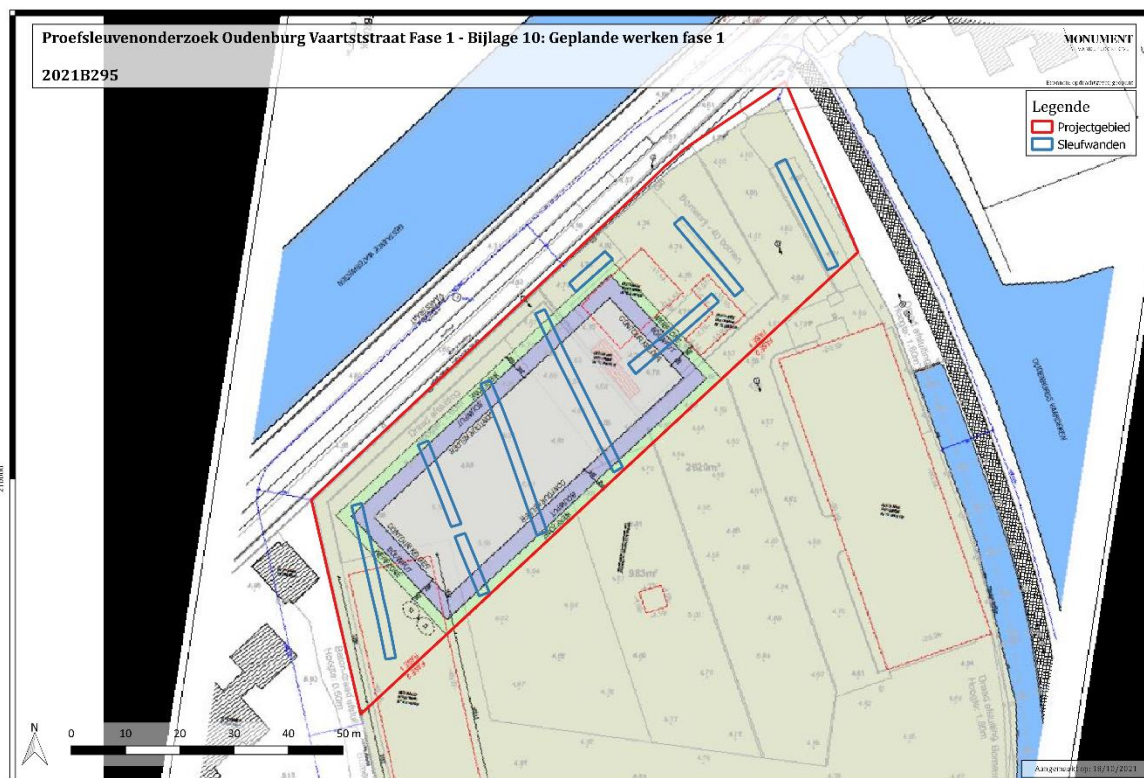
Figuur 16: Principe doorsnede van de individuele loten (bron: architect)

Figuur 17: Rioleringsplan Geneverpiete (bron: architect)

Figuur 18: Rioleringsplan Vaartstraat / Geneverpiete (bron: architect)

Figuur 19: Proefsleuven geprojecteerd op het georeferentieplan van de geplande werken.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden acht, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen. Twee van de sleuven kenden een andere oriëntatie (ZW-NO) omwille van de bestaande bebouwing.

Zoals vermeld werd in de loop van het traject beslist de werken gefaseerd uit te voeren. Onderhavig verslag omhelst het archeologisch onderzoek binnen deze 1ste fase.

Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek werd de verharding gecontroleerd uitgekloofd. Dit leverde geen relevante archeologische elementen op. Hierna werd gestart met het archeologisch sleuvenonderzoek. Enkele zone's konden hierbij niet gekloofd worden. Het woonhuis was op moment van schrijven nog in gebruik en kon om die reden niet worden afgebroken. Ter hoogte van de oprit diende ook de verharding bewaard te blijven in functie van toegankelijkheid waardoor deze sleuven iets verder uiteen lagen. Als laatste is er ter hoogte van sleuf twee een korte onderbreking in de proefsleuf van 1,9m breed ten gevolge van een massief betonelement die niet machinaal kon worden verwijderd. Hierop werd geopteerd de sleuf direct na de betonblok verder te zetten.

In totaal werd 368m² van de totale 4236,8m² gekloofd wat goed is voor ongeveer 8,8% van de totale oppervlakte. Wanneer echter de zone's die niet konden gekloofd worden in mindering worden gebracht gaat het om 9,9%. Hiermee wordt de vereiste 12,5% niet gehaald. De sleuven liggen echter wel ongeveer 15m uit elkaar en zijn voldoende verspreid over het onderzoeksgebied waardoor ze wel een relevant beeld geven de bewaarde sporen in de ondergrond. Daarnaast is er op het terrein een hoge mate van verstoring waardoor kan worden aangenomen dat het uitgraven van extra proefsleuven niet zouden leiden tot kennisvermeerdering.

Figuur 20: Zicht op het uitbreken van de betonvloer binnen fase 1.

Figuur 21: Zicht op de te behouden doorrit (fase 1).

Figuur 22: Proefsleuven en onderzoeksgebied geprojecteerd op het GRB.

Sleufnummer	oppervlakte
1	56,1m ²
2	31m ² + 23,6m ² (54,1m ²)
3	57,9m ²
4	62,3m ²
5	17,9m ²
6	41,1m ²
7	34,2m ²
8	43,9m ²
Totaal	368m²

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Kylian Verhaevert en archeoloog assistent Christof Vanhoutte. Het veldwerk vond plaats op 15 en 18 oktober 2021 en de sleuven werden aansluitend gedicht.

Er zijn twee zone's die niet onderzocht konden worden. Het gaat enerzijds om een huis dat nog bewoond werd en om die reden nog niet kon worden afgebroken en anderzijds om de oprit tot het terrein waar de verharding nog niet kon worden uitgebroken.

Figuur 23: Zicht op het huis en de oprijlaan die niet mochten worden afgebroken. Centraal op de foto is sleuf 7 te zien.

1.3.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **OUVA16 2021B295**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein een viertal wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.3.5. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand stond in voor de interpretatie van de gezette bodemprofielen.

1.3.6. Gebruikte bronnen

Voorafgaand aan de uitvoering van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem werd de bekrachtigde archeologienota geraadpleegd⁵.

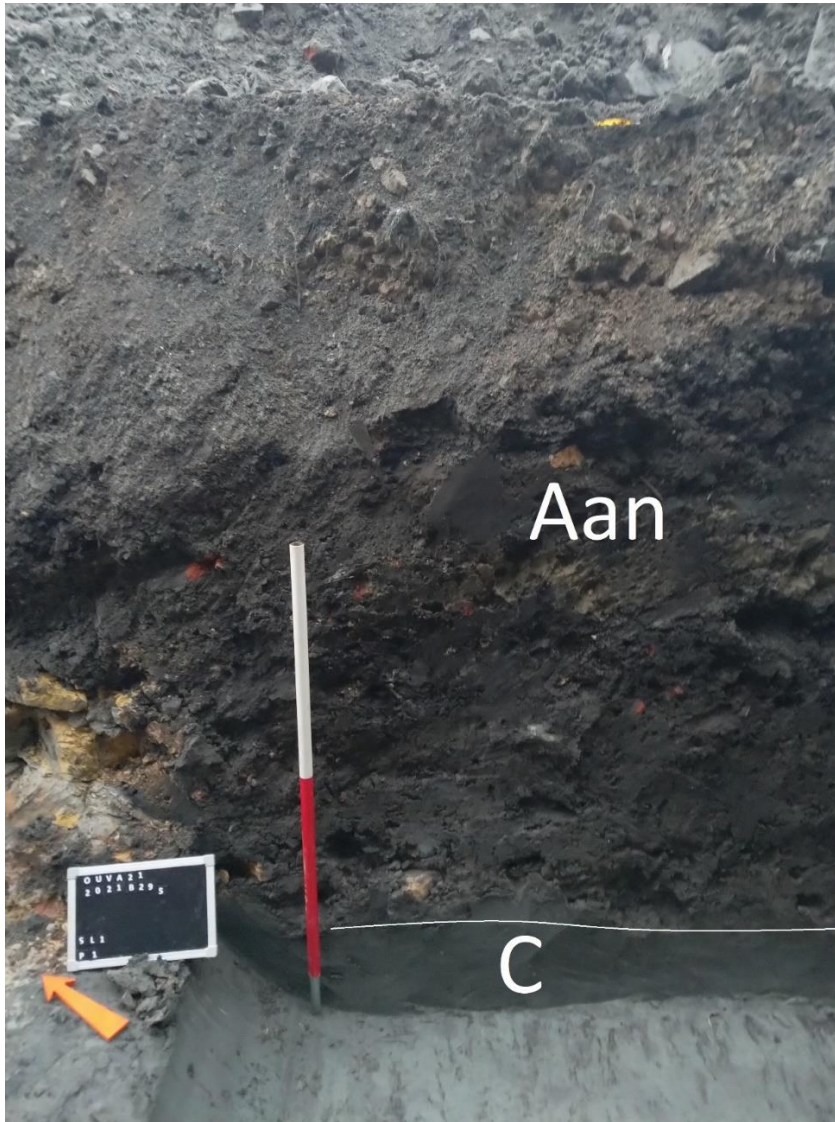
⁵ VAN RENSBERGEN 2020a.

Binnen het plangebied werden een viertal profielen opgeschoond en geregistreerd. Deze bevinden zich verspreid binnen het onderzoeksgebied teneinde een goede inschatting te kunnen maken van de bodemopbouw.

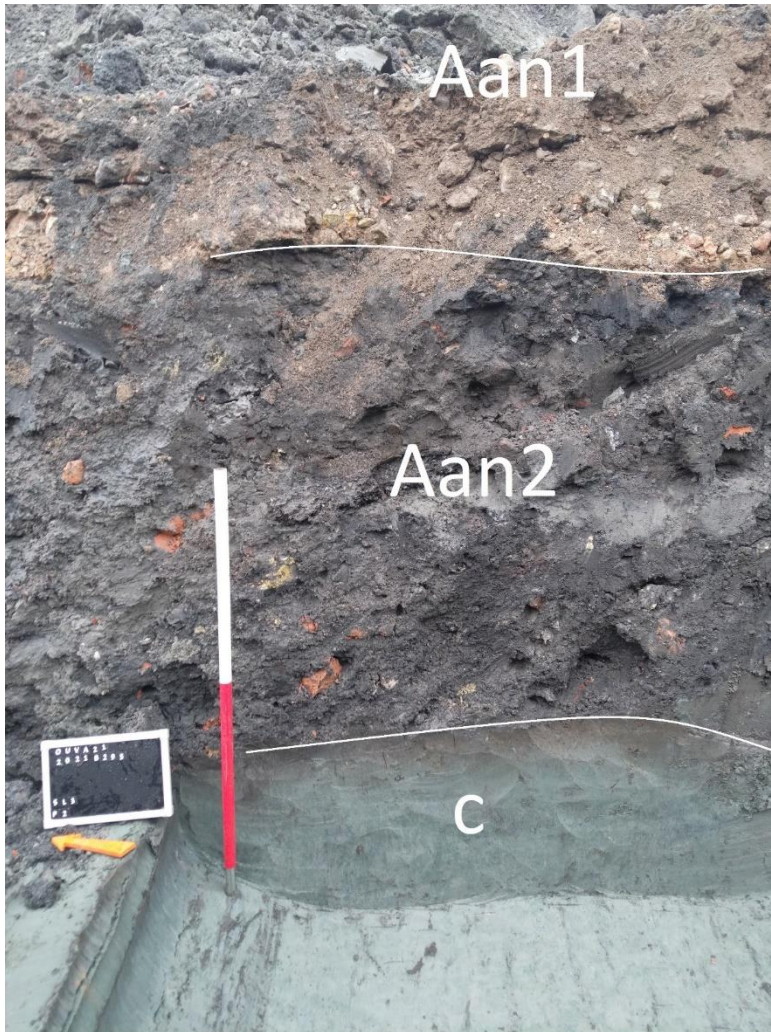
Figuur 25: Locatie van de gezette profielen.

Profiel 1 werd in het noordelijk deel van sleuf 1 op de oostelijke sleufwand. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek werd de verharding van ongeveer 10cm dik verwijderd. Onder deze verharding bevindt zich een ophogingspakket (Aan-horizont) van 1,80m dik. Dit pakket bevat zeer veel puin en had een donker zwartgrijze kleur. Hieronder bevindt zich direct de C-horizont. Deze bestaat uit een blauwe gereduceerde klei.

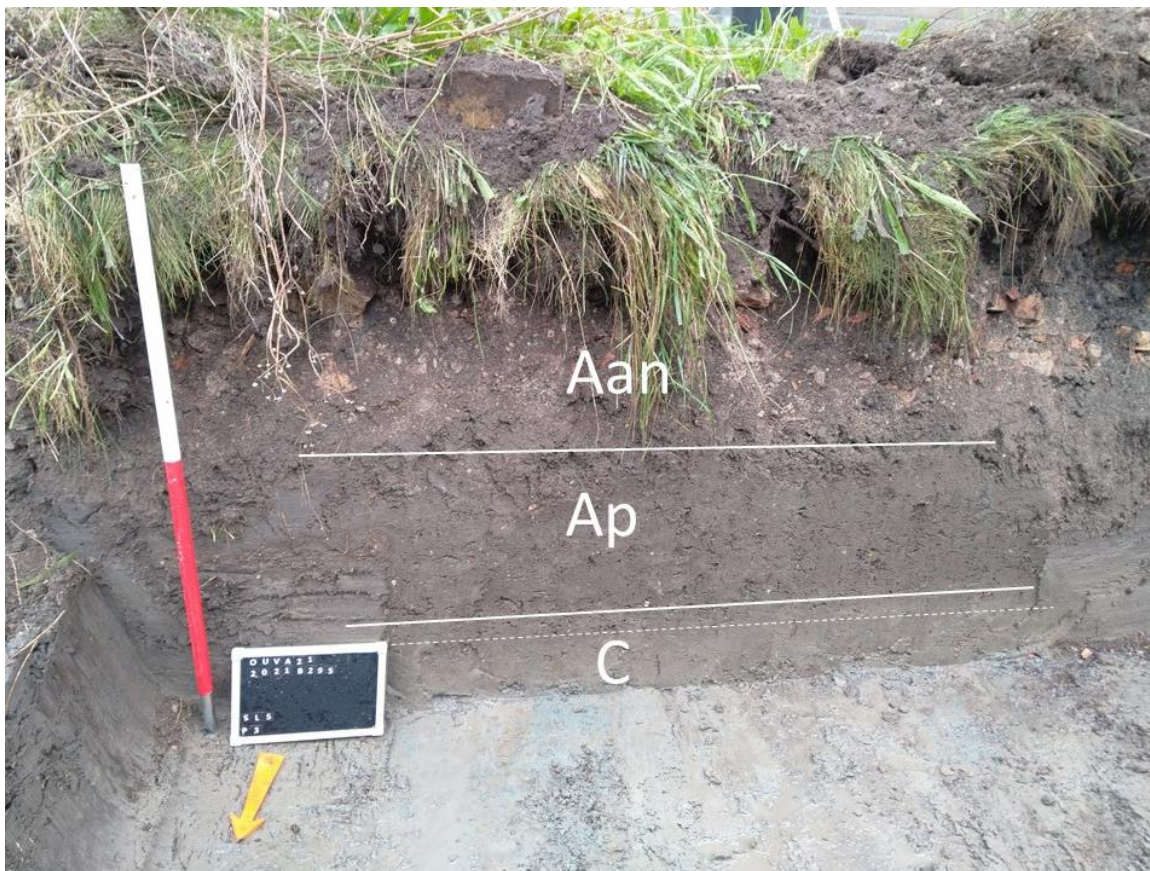
Figuur 26: Profiel 1 in sleuf 1.

Profiel 2 werd halverwege sleuf 3 geregistreerd op de oostelijke sleufwand. Dit profiel is zeer gelijkaardig aan profiel 1. Ook hier werd eerst ongeveer 10cm aan verharding uitgebroken voorafgaand aan het onderzoek. Onder deze verharding bevindt zich Aan1-horizont die bestaat uit een laag steenslag. Deze laag was ongeveer 60cm dik. Daaronder bevindt zich opnieuw een ophogingspakket (Aan2-horizont) met een donker zwartgrijze kleur en veel puin. Hieronder bevindt zich de C-horizont. Deze horizont bestond uit een blauwe gereduceerde klei.

Figuur 27: Profiel 2 in sleuf 3.

Profiel 3 (Referentieprofiel) werd centraal in sleuf vijf geregistreerd op de zuidelijke sleufwand. Dit profiel werd aangelegd in een voortuin waardoor het ophogingspakket minder dik is. Hier werd geen verharding verwijderd. Tot 50cm diep bevindt zich een ophogingspakket met een zandige textuur. Dit pakket bevatte veel puin en had een grijsig bruine kleur. Hieronder bevindt zich een Ap-horizont van 40cm dik. Deze laag heeft een grijsig bruine kleur en een kleiige textuur. Onder deze horizont bevindt zich mogelijk een transitiehorizont. Hieronder bevindt zich dan een C-horizont die opnieuw bestaat uit een blauwe klei.

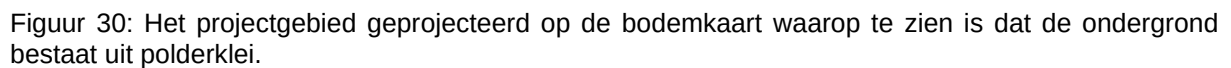

Figuur 28: Profiel 3 in sleuf 5.

Profiel 4 werd geregistreerd in het noordelijk deel van sleuf 8 op de westelijke profielwand. Ook hier werd voorafgaand aan het onderzoek eerst 10cm verharding verwijderd. Hier bestaat de bodem slechts uit twee horizonten. Bovenaan, direct onder verharding, bevindt zich opnieuw een ophogingspakket van 1m dik. Deze Aan-horizont bevatte opnieuw veel puin en had een donkergrijze kleur. Hieronder bevindt zich dan de C-horizont die ook hier bestaat uit een blauwe klei.

Figuur 29: Profiel 4 in sleuf 8.

Proefsleuvenonderzoek Oudenburg Vaartstraat Fase 1 - Bijlage 8: proefsleuven op DTM
2021B295

Legende

- Sleufwanden
- Projectgebied Fase 1
- DHTVII
- 2,000000
- 2,750000
- 3,500000
- 4,250000
- 5,000000

0 100 200 300 400 500 m

Aangepast op: 13/07/2021

Figuur 31: Het onderzoeksgebied en de proefsleuven geprojecteerd op het DTM.

2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden vier sporen waargenomen en geregistreerd. Hieronder worden deze sporen besproken.

Spoor 1 is een gracht met noord-zuidoriëntatie ter hoogte van het zuidelijk eind van sleuf één. Deze gracht had een donker grijsblauwe vulling en is ongeveer 1,5m breed. In de vulling van het spoor werden verschillende fragmenten rood aardewerk ingezameld die verder worden besproken bij

2.3. Assessment vondsten.

Spoor 2 wordt oversneden door spoor 1 maar kent een gelijkaardige donker grijsblauwe vulling. Het betreft een kuil die in de lengte van de proefsleuf ongeveer 3m breed is. In dit spoor kon eveneens aardewerk worden gerecupereerd en daarnaast ook enkele fragmenten dierlijk bot.

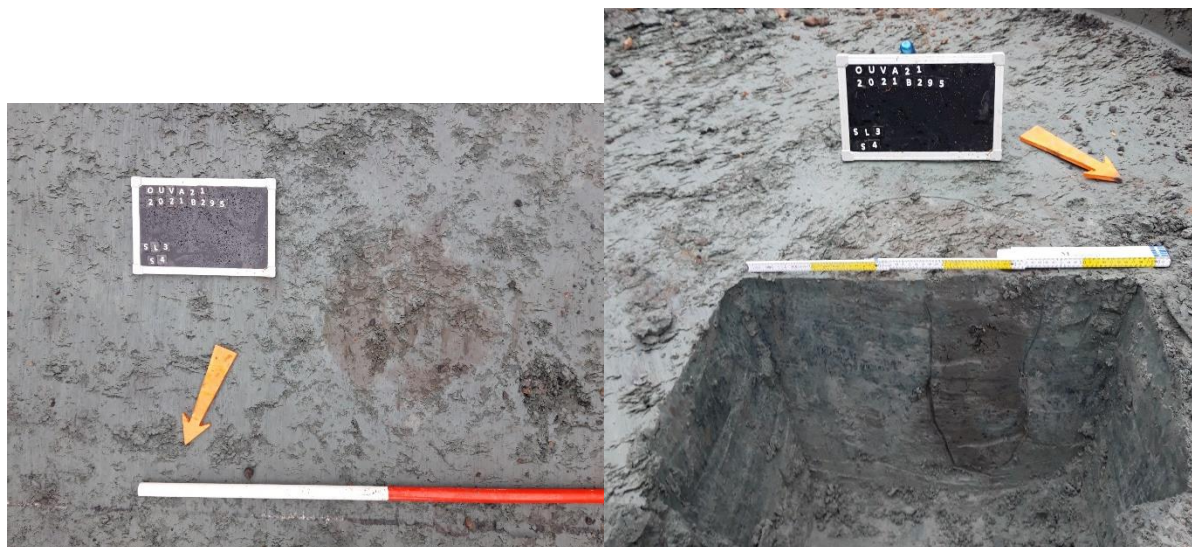
Figuur 32: Spoor 1 en 2 in sleuf 1.

Spoor 3 is eveneens een gracht met noord-zuidoriëntatie. Deze gracht werd waargenomen ter hoogte van sleuf 2, in het zuidelijk deel. Het spoor heeft een donkere grijsig zwarte vulling en bevat veel puin en afval uit de 20^e eeuw. De gracht is ongeveer 2m80 breed.

Figuur 33: Spoor 3 in sleuf 2.

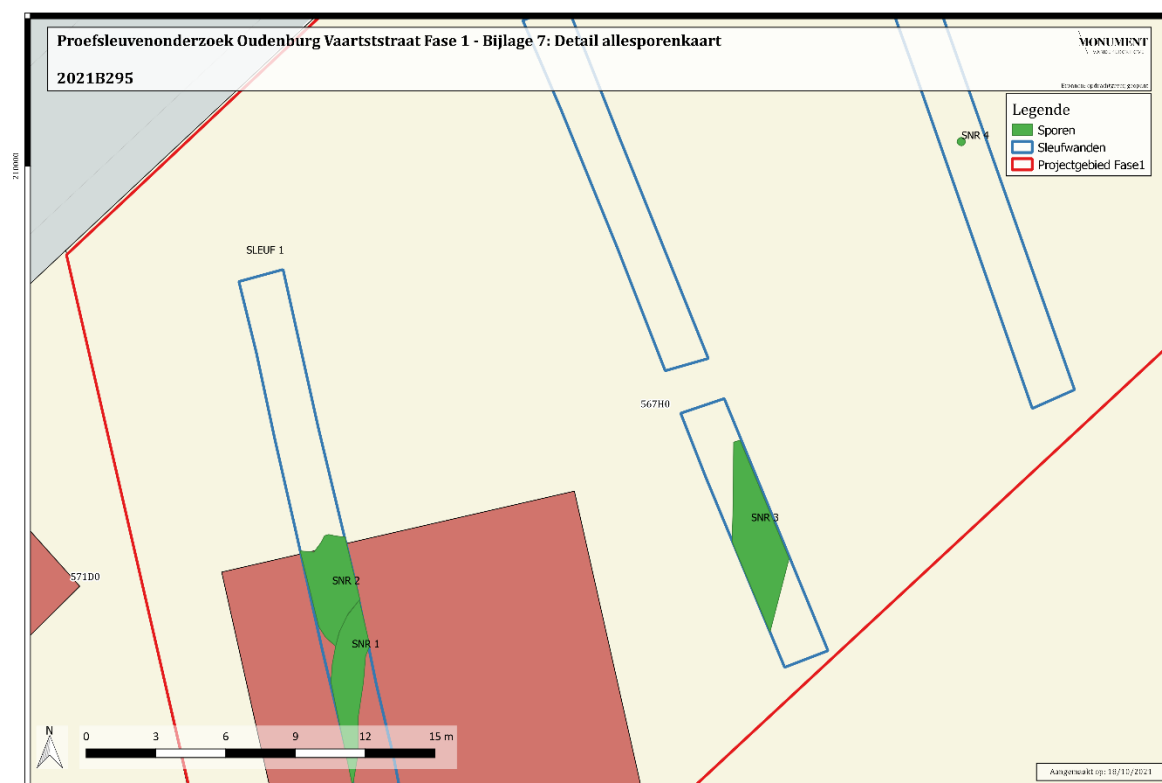
Spoor 4 betreft een paalspoor dat centraal in sleuf drie is aangetroffen. Het spoor had een ronde vorm en een licht bruinig blauwe vulling. Het paalspoor is ongeveer 30cm op 35cm groot. Dit spoor werd gecoupeerd en is 45cm onder het archeologisch niveau bewaard. Uit dit spoor kon geen materiaal gerecupereerd worden.

Figuur 34: Spoor 4 in sleuf 3 in vlak en en in coupe..

Figuur 35: Allesporenkaart.

Figuur 36: Detail van de allesporenkaart.

2.3. Assessment vondsten

Uit S1 en S2 werden verschillende vondsten gerecupereerd. Het aardewerk uit S1 bestaat uit 14 wanden, 2 wanden en 3 randen. De drie randen en twee bodems behoren tot één individu, namelijk een pan. Eén van de randen vertoont de aanzet van een steel en een andere een gietsluit. De rand van deze pan is een schuin naar buiten geploide, intern afgeschuinde en extern afgeronde, wat verdikte rand. Het schervenmateriaal betreft rood of rood geglazuurd aardewerk en valt te dateren in de late middeleeuwen.

Figuur 37: Aardewerk uit spoor 1 (INR3).

Uit S2 werd zowel aardewerk als dierlijk bot ingezameld. Het dierlijk bot bestaat uit delen van een onderkaak van een schaap en een deel van een lang bot. Daarnaast werden zes wandscherven gerecupereerd. Hierbij kon geen vorm bepaald worden. Het gaat om rood of rood geglazuurd aardewerk dat algemeen in de late middeleeuwen kan gedateerd worden.

Figuur 38: Dierlijk bot uit spoor 2 (INR1).

Figuur 39: Aardewerk uit spoor 2 (INR2).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

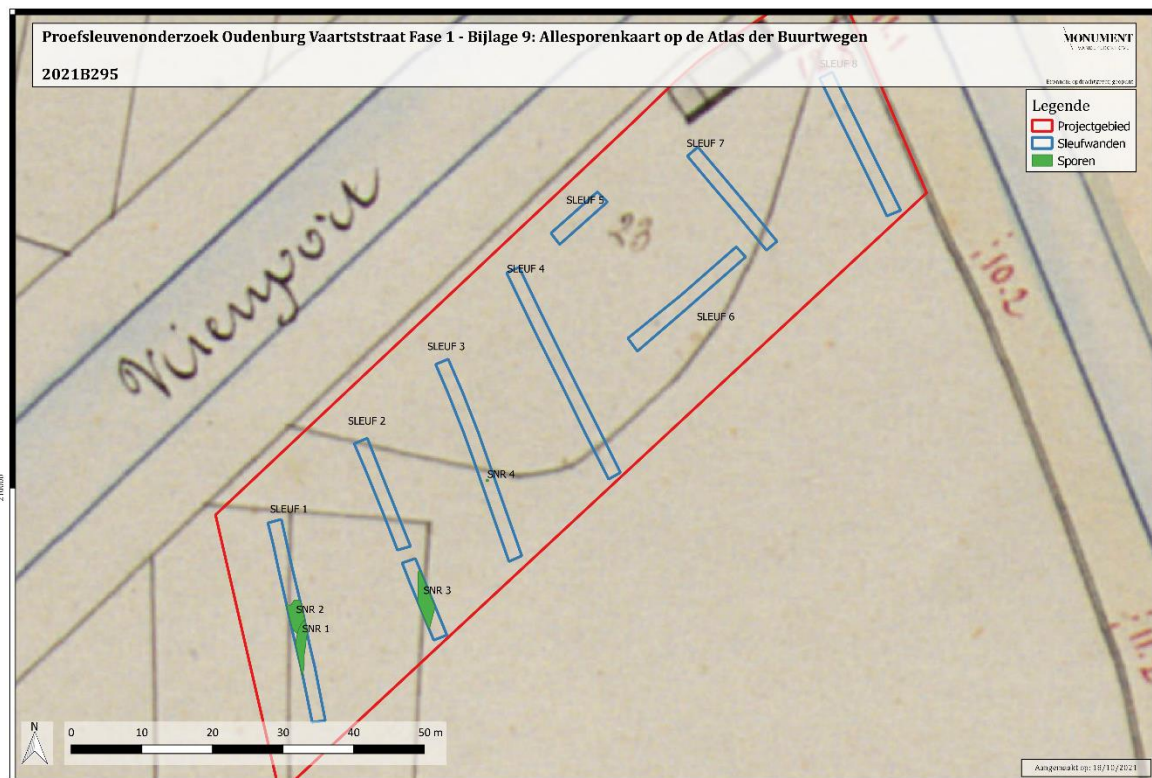
2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. Datering en interpretatie

Binnen het plangebied werden twee grachten, een kuil en een paalkuil aangetroffen. De eerste gracht (S1) en de kuil (S2) kunnen doormiddel van het vondstenmateriaal gedateerd worden in de late middeleeuwen. De tweede gracht (S3) kon, op basis van het materiaal in de vulling, worden gedateerd in de 20^e eeuw. Het paalspoor (S4) kon wegens gebrek aan vondstmateriaal niet gedateerd worden.

Op het historisch kaartmateriaal staan geen structuren aangeduid op het projectgebied. Wel is op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845) te zien dat er enkele perceelsgrenzen lopen doorheen het onderzoeksgebied, twee van deze perceelsgrenzen lopen ongeveer gelijk met de grachten (S1 en S3) en kunnen dus geïnterpreteerd worden als dergelijke landschapselementen.

Figuur 40: Het sporenplan weergegeven op de atlas der buurtwegen.

4. Synthese

4.1. Aard van de potentiële kennis

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Het gaat echter om historische perceelsgrachten die op basis van het vondstenmateriaal teruggaan tot de late middeleeuwen maar waarbij een verder archeologisch onderzoek niet zal leiden tot kennisvermeerdering.

4.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Tijdens de archeologische prospectie door middel van proefsleuven werden vier sporen herkend.

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

De gevonden archeologische sporen zijn over het algemeen goed bewaard. Door de diepte van de verstoring zijn er mogelijk wel sporen vernield.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Sporen 2 en 3 zijn grachten die aan historische perceelsgrenzen gelinkt kunnen worden, spoor 4 betreft een geïsoleerde paalkuil zonder vondstenmateriaal. In de directe omgeving werden geen verdere paalsporen aangetroffen.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

Spoor en 1 en 2 zijn te dateren in de late middeleeuwen. Spoor 3 is te dateren in de 20e eeuw. Voor spoor 4 was het niet mogelijk een datering te bepalen.

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Er zijn geen concrete aanwijzingen gevonden van artisanale activiteiten.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

Nvt.

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het plangebied?**

Er is geen uitgebreide archeologische site aanwezig binnen het plangebied, er werden enkel sporen aangetroffen die gerelateerd kunnen worden aan het cultuurlandschap. De aangetroffen sporen zijn typerende off-site fenomenen. Verder archeologisch onderzoek zou dus niet leiden tot kennisvermeerdering.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Als gevolg van de afwezigheid van een archeologische site dienen er verder geen maatregelen genomen te worden i.f.v. de geplande werken. Het plangebied binnen fase 1 wordt vrijgegeven. Het deel van het terrein dat toebehoort tot fase 2 dient wel nog archeologisch onderzocht te worden.

4.3. Aard van de potentiële kennis

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Hieruit blijkt dat het terrein pas in de late middeleeuwen slechts beperkt in cultuur werd gebracht. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Voor fase 2 dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem wel nog te worden uitgevoerd zoals beschreven in het programma van maatregelen bij de archeologienota⁶.

⁶ VAN RENSBERGEN 2020b

6. Samenvatting

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Oudenburg Vaartstraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt. En de proefsleuven die hierin werden geadviseerd werden op 15 en 18 oktober 2021 uitgevoerd.

Op het terrein werden 8 sleuven aangelegd waarvan 6 met een NW-ZO oriëntatie en twee een O-W oriëntatie. Binnen het plangebied werden twee grachten, een kuil en een paalkuil aangetroffen. De eerste gracht (S1) en de kuil (S2) kunnen doormiddel van het vondstenmateriaal gedateerd worden in de late middeleeuwen. De tweede gracht (S3) kon, op basis van het materiaal in de vulling, worden gedateerd in de 20e eeuw. Het paalspoor (S4) kon wegens gebrek aan vondstmateriaal niet gedateerd worden.

Uit S1 en S2 werd vondstmateriaal ingezameld. Uit S1 kwam bot afkomstig van een schaap en enkele scherven aardwerk in rood geglaazuurd aardewerk. Uit de scherven kon worden vastgesteld dat er zeker één pan aanwezig is. Uit S2 werd eveneens rood geglaazuurd aardewerk gerecupereerd. Algemeen kan dit aardewerk en dus ook de sporen gedateerd worden in de late middeleeuwen.

Op het historisch kaartmateriaal staan geen structuren aangeduid op het projectgebied. Wel is op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845) te zien dat er enkele perceelsgrenzen lopen doorheen het onderzoeksgebied, twee van deze perceelsgrenzen lopen zo goed als gelijk met de grachten (S1 en S3) en kunnen bij met 100% zekerheid geïnterpreteerd worden als historische perceelsgrachten.

Op basis van de profielen en de hoogtekkaart is te zien dat het terrein sterk werd opgehoogd met ophogingspakketten tot 1,6m dik. Hieronder bevindt zich nog een restant van de ploeglaag met direct eronder de C-horizont die bestaat uit een blauwe klei. Het archeologisch vlak lag op een diepte van ongeveer +3,20m TAW.

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Hieruit blijkt dat het terrein pas in de late middeleeuwen slechts beperkt in cultuur werd gebracht. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Voor fase 2 dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem wel nog te worden uitgevoerd zoals beschreven in het programma van maatregelen bij de archeologienota⁷.

⁷ VAN RENSBERGEN 2020b

7. BIBLIOGRAFIE

7.1. Uitgegeven bronnen

VAN RENSBERGEN J., 2020a. *Archeologienota Oudenburg Vaartstraat (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten bureauonderzoek 2020I308*, Ingelmunster.

VAN RENSBERGEN J., 2020b. *Archeologienota Oudenburg Vaartstraat (prov. West-Vlaanderen). Programma van maatregelen bureauonderzoek 2020I308*, Ingelmunster.

7.2. internetbronnen

www.geopunt.be

8. BIJLAGEN

- Bijlage 1: Situering plangebied op GRB
- Bijlage 2: Situering plangebied op luchtfoto
- Bijlage 3: Bodemkaart
- Bijlage 4: Profielen
- Bijlage 5: Hoogtes
- Bijlage 6: Allesporenkaart
- Bijlage 7: Allesporenkaart (detail)
- Bijlage 8: DTM
- Bijlage 9: Sporenkaart op Atlas der Buurtwegen
- Bijlage 10: Sleuvenplan op kaart geplande werken Fase 1
- Bijlage 11: Sporenlijst
- Bijlage 12: Inventarislijst
- Bijlage 13: Fotolijst
- Bijlage 14: Referentieprofiel
- Bijlage 15: plan voor verder onderzoek

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem (OUVA21 PS – 2021B295 – Prospectie):

<http://www.monarcheo.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%2276fd83c0-cdf8-4e43-9912-ada500895699%22%7D>